

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

(۳۲۶)

نظام‌های مداخله زودهنگام در بانک‌های ضعیف

ژان - فیلیپ اسوورونوس

مترجم:

زهرا خوشنود

بهار ۱۴۰۱

سرشناسه: اسوورونوس، ژان-فیلیپ | Svoronos, Jean-Philippe | **عنوان و نام پدیدآور:** نظام‌های مداخله زودهنگام در بانک‌های ضعیف/ژان فیلیپ اسوورونوس؛ مترجم زهرا خوشنود. | **مشخصات نشر:** تهران: پژوهشکده پولی و بانکی، ۱۴۰۰. | **مشخصات ظاهری:** ۶۳ص. | **فروست:** پژوهشکده پولی و بانکی؛ ۳۲۶. | **شابک:** ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۹۶-۴۵-۰
۵۰۰,۰۰۰ ریال | وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا | **یادداشت:** عنوان اصلی: Early Intervention Regimes for Weak Banks, 2018
موضوع: بانک و بانکداری--مدیریت | **موضوع:** Bank management | **موضوع:** بانک و بانکداری--نظارت | **موضوع:** Controllershship | **موضوع:** بانک و بانکداری--مطالعات تطبیقی | **موضوع:** Banks and banking--Comparative studies | **موضوع:** Bank examination | **موضوع:** بانک و بانکداری -- ورشکستگی | **موضوع:** Bank failures | **شماره افزوده:** خوشنود، زهرا، ۱۳۵۶-، مترجم | **رده‌بندی کنگره:** HG۱۶۱۵ | **رده‌بندی دیویی:** ۳۳۲/۱۰۶۸۱ | **شماره کتاب‌شناسی ملی:** ۸۷۷۶۵۲۶

www.ketab.ir

نظام‌های مداخله زودهنگام در بانک‌های ضعیف

ناشر: پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران | **مترجم:** زهرا خوشنود
ویراستار ادبی: اکرم نوری | **صفحه‌آرا:** زهره محمدیان | **چاپ اول:** بهار ۱۴۰۱ | **بها:** ۵۰۰,۰۰۰ ریال | **شمارگان:** ۳۰۰ نسخه
قطع: وزیری | **شابک:** ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۹۶-۴۵-۰ | **نشانی:** تهران، میدان آرژانتین، ابتدای بزرگراه افریقا، پلاک ۱۰
کلیدپستی: ۱۵۱۴۹۴۷۱۱۱

صندوق پستی: ۷۹۴۹-۱۵۸۷۵ | **تلفن واحد فروش:** ۸۸۶۵۷۴۳۴ | **دورنگار:** ۸۸۶۵۷۳۹۹
پست الکترونیک: publications@mbri.ac.ir

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.
 مسئولیت مطالب بر عهده نویسنده است و لزوماً دیدگاه‌های پژوهشکده پولی و بانکی را منعکس نمی‌کند.

سخن ناشر

پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۶۹ خورشیدی با عنوان مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی با هدف اصلی انجام پژوهش‌های تخصصی در زمینه‌های پولی، ارزی، بانکی، و بازار سرمایه با رویکردی کاربردی تأسیس شد و از سال ۱۳۸۱، با مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت‌های خود را با نام کنونی و به عنوان بازوی تحقیقاتی بانک مرکزی دنبال می‌کند.

با گسترش فعالیت‌های پژوهشی و نیز آموزشی پژوهشکده و ضرورت انتشار نتیجه برخی تحقیقات انجام‌شده در قالب کتاب، انتشارات پژوهشکده پولی و بانکی، با مجوز شماره ۴۰۹۱ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، از سال ۱۳۷۹ و در چهارچوب سیاست‌های کلان ابلاغی از سوی هیئت‌امنا و شورای پژوهشی پژوهشکده شروع به فعالیت کرد. در طول دهه گذشته با حمایت و پشتیبانی صاحب‌نظران علمی و خبرگان سیاسی، حوزه بانکداری و سیاست‌گذاری پولی، این انتشارات افتخار آن را داشته است که به یکی از بزرگ‌ترین و فعال‌ترین ناشران حاضر در حوزه‌های اقتصاد، بانکداری، و مالی (اقتصاد کلان، اقتصاد اسلامی، اقتصاد مالی، اقتصاد پولی، بانکداری مرکزی، بانکداری اسلامی، بانکداری متعارف، تجارت بین‌الملل) تبدیل و در فضای نشر کشور به عنوان مرجعی برای دسترسی به اندیشه‌های نوین و پویا در این عرصه‌ها مطرح شود.

انتشار بیش از ۳۲۰ عنوان کتاب، گزارش‌های پژوهشی، فصلنامه‌های تخصصی و علمی-پژوهشی، در کنار برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌های ادواری کتاب، راه‌اندازی وب‌سایت فروش آنلاین کتاب، و انتشار برخی از محصولات به صورت الکترونیک ازجمله دستاوردهای انتشارات پژوهشکده پولی و بانکی طی این سال‌ها بوده است. در ادامه این راه خطیر و پرافتخار، ضمن تقدیر و تشکر از تلاش خالصانه همه کسانی که ما را در این مسیر یاری کردند، به دیده منت پذیرای کلیه پیشنهادها و انتقادهای صاحب‌نظران و خوانندگان ارجمند هستیم.

انتشارات پژوهشکده پولی و بانکی

فهرست مطالب

۱	فصل اول. مقدمه
۱	۱.۱ آشنایی کلی با نظام مداخله نظارتی
۵	فصل دوم. چهارچوب کلی مداخله نظارتی
۵	۱.۲ انواع مداخله نظارتی
۶	۲.۲ مداخلات نظارتی متداول
۱۰	۳.۲ نظام‌های مداخله زود هنگام قاعده‌مند
۱۳	۴.۲ نظام‌های مداخله قاعده‌مند در مقابل متداول
۱۹	فصل سوم. محرک‌های اعمال نظام‌های مداخله زود هنگام قاعده‌مند
۱۹	۱.۳ مروری بر محرک‌ها
۲۱	۲.۳ محرک‌های سرمایه
۲۴	۳.۳ دیگر محرک‌ها
۲۷	فصل چهارم. اختیارات در مداخلات قاعده‌مند
۲۷	۱.۴ قواعد در مقابل صلاح‌دید
۳۱	فصل پنجم. سخن پایانی
۳۱	۱.۵ جمع‌بندی و پیشنهادها
۳۳	ضمیمه
۳۳	مروری بر نظام‌های مداخله زود هنگام در کشورهای نمونه
۳۳	اقدام اصلاحی سریع در امریکا
۳۹	اقدام اصلاحی سریع در پرو
۴۴	اقدام اصلاحی سریع در ژاپن
۴۶	اقدام اصلاحی سریع در فیلیپین
۵۱	اقدام اصلاحی سریع در هند
۵۵	اقدامات مداخله‌ای زود هنگام در اتحادیه اروپا
۶۱	منابع و مآخذ

پیشگفتار مترجم

یکی از مهم‌ترین اهداف و وظایف مقامات ناظر در نظام بانکی اطمینان از سلامت مالی و تلاش برای جلوگیری از شکل‌گیری ورشکستگی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری با توجه به نتایج نامطلوب کلان ناشی از سرایت آن به واسطه تأثیرات سیستمی به دیگر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری است. بنابراین براساس تجربه بین‌المللی و به‌ویژه تجربه‌های ناشی از بحران‌های بانکی در گام نخست، ضرورت مداخله مقام ناظر در رویه مدیریت بانک یا اعمال محدودیت‌هایی بر فعالیت آن جهت ارتقای سلامت مالی بانک موردتوجه قرار گرفته است. در گام بعد و در صورت عدم موفقیت رویه‌های فوق در بهبود وضعیت مالی بانک، اطمینان از مجهزبودن نظام بانکی به سازوکار حل و فصل مالی برای گذر بموقع به رویه تصفیه جهت جلوگیری از افزایش هزینه‌های ناشی از ورشکستگی توسط ناظران بانکی دنبال شده است.

در شبکه بانکی کشور نیز در سال‌های اخیر نه تنها به واسطه مشکلات ناشی از عدم سلامت مالی بسیاری از صندوق‌ها و تعاونی‌های اعتباری، بلکه به دلیل سطح نامطلوب سلامت مالی برخی از بانک‌ها، رویه ادغام جهت ارتقای فعالیت آن‌ها موردتوجه قرار گرفته است و در حقیقت مداخله شدید ناظر در مدیریت و سامان‌دهی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری برای ارتقای سلامت شبکه بانکی از ضرورت عملی برخوردار شده است.

باوجوداین، در کنار رویه‌های حدی و پایانی فوق که در پایان به حذف یک مؤسسه اعتباری یا بانک منتهی می‌شوند، راهکارهای اولیه دیگری نیز توسط ناظران در چهارچوب نظام مداخله زودهنگام و رویه‌هایی متفاوت با ساختار نظارتی متداول در کشورهای دیگر مورد استفاده قرار گرفته است که آشنایی با این رویه‌ها می‌تواند منجر به امکان تدوین سند منسجمی برای مداخله نظارتی زودهنگام بانک مرکزی کشور شود. در حقیقت، امکان معرفی محرک‌های مداخله نظارتی و ارتقای شفافیت رویه‌ای با تدوین سند فوق، بر سرعت اتخاذ اقدام اصلاحی ذی‌ربط و کارایی آن خواهد افزود.

ازاین‌رو، با توجه به انجام مطالعه کاملی توسط ژان-فیلیپ اسوورونوس^۱ - از متخصصان ارشد بخش مالی مؤسسه ثبات مالی^۲ - در سال ۲۰۱۸ مبتنی بر طبقه‌بندی انواع نظام‌های مداخله، معرفی

¹ Jean-Philippe Svoronos

² Financial Stability Institute (FSI)

ویژگی‌های هریک از آن‌ها، محرک‌های اقدامات مداخله‌ای و حتی پرداختن به ابعاد مختلف این نظام‌ها در نمونه‌ای از کشورها مشتمل بر آمریکا، پرو، ژاپن، فیلیپین، هند، و اتحادیه اروپا، ضرورت ترجمه این مطالعه به عنوان سند راهنمای بانک مرکزی در دستور کار قرار گرفت.

در حقیقت، تجربه کاری درخشان اسوورونوس در این حوزه که مدت‌ها به عنوان رابط مؤسسه ثبات مالی^۱ فعالیت کرده، به تدوین اسناد آموزشی در حوزه‌های مختلف نظارت بانکی پرداخته، و سال‌ها به عنوان عضو گروه‌های کاری افشا و رتبه‌بندی و اوراق بهادارسازی در کمیته نظارت بانکی بال^۲ همکاری داشته است، می‌تواند در تسلط وی به موضوع و قدرت انتقال منسجم‌تر و کاراتر مطالب در این زمینه مؤثر بوده باشد.

همچنین، انجام این مطالعه در مؤسسه ثبات مالی – که از مهم‌ترین مؤسسات بین‌المللی فعال در حوزه ارتقای سلامت نظام بانکی است – می‌تواند بیانگر سطح بالا و موردانتظار روش‌شناسی و نتایج آن باشد که نظر به نبود مطالعه دیگری با این گستره موضوعی در سطح بین‌المللی، ضرورت ترجمه و دسترسی به نسخه فارسی آن نه تنها برای بانک مرکزی به عنوان نهاد ناظر در شبکه بانکی، بلکه برای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به منظور آشنایی با گستره بیشتری از راهکارهای بالقوه در دسترس برای ارتقای سلامت مالی مشاهده می‌شود.

از این رو، انتظار می‌رود ترجمه این مطالعه بتواند نقشی در ارتقای ثبات در شبکه بانکی کشور در بلندمدت ایفا کند و به انگیزه‌هایی جهت تدوین و مستندسازی چهارچوب مداخله نظارتی زود هنگام در شبکه بانکی کشور بینجامد.

زهره خوشنود

¹ FSI Connect

² Basel Committee on Banking Supervision (BCBS)